

Barnrättsligt ställningstagande för ärende PLAN 2020.1: Detaljplan för del av Häljarp 12:1 m.fl. (Axeltofta), Landskrona stad

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen har under åren 2020-2023 utrett förutsättningar och möjligheter för att planlägga Axeltofta för bostadsändamål. Resultatet av utredningsarbetet har sammanfattats i en planutredning, *Axeltofta koloniområde Planutredning*, 2024-04-02, som även redogör för stadsbyggnadsförvaltningens bedömning och rekommendation för fortsatt planering.

Som ett led i utredningsarbetet för att planlägga Axeltofta för bostadsändamål har även ett barnrättsligt ställningstagande vägts i beslutsunderlaget.

Föreliggande underlag utgör stadsbyggnadsförvaltningens barnrättsliga ställningstagande.

Barnrättsligt ställningstagande

Barnrättsliga ställningstaganden ska göras för att utveckla barnperspektivet i samhällsbyggnadsprocessen och därmed förbättra beslutsunderlaget.

Underlaget ska visa vilka av barnkonventionens artiklar som vägts in i prövningen. I ärendet för att planlägga Axeltofta för bostadsändamål har nedan artiklar prövats.

Barnkonventionen utgår från nedan fyra grundläggande principer som ska vara styrande för tolkningen av konventionens övriga artiklar:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde (Artikel 2).
- Barns bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (Artikel 3).
- Barn har rätt till liv och utveckling (Artikel 6).

- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (Artikel 12).

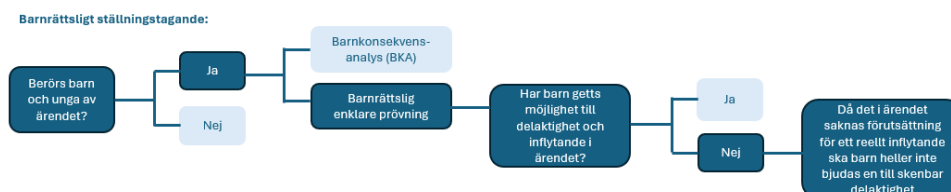
Utöver barnkonventionens fyra grundprinciper anses även artikel 5 och 31 ha bäring på utredningsarbetet med att planlägga Axeltofta för bostadsändamål:

- Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare ansvarar för barnets uppfostran och utveckling. (Artikel 5).
- Barn har rätt till lek, vila och fritid (Artikel 31)

Ur ett barnrättsligt perspektiv ska beslutsfattare utifrån en helhetsbedömning komma fram till vad som är det bästa möjliga beslutet för barn. Denna bedömning ska sedan vägas mot andra hänsyn och intressen. Barns bästa ska väga tungt, men har ingen egen utslagskraft. Vid en intressekonflikt är det enligt barnkonventionen möjligt att komma fram till att andra intressen än barns bästa måste väga tyngst.

Barnrättsliga ställningstaganden är verktyg för att omsätta barnkonventionen i handling och synliggöra barnets bästa genom att se över vilka konsekvenser ett beslut får för barn. Syftet med ett ställningstagande är att beskriva hur ett barnrättsperspektiv beaktats i ett ärende vilket kan ske genom exempelvis en *barnkonsekvensanalys*. Enligt förvaltningslagen §12 ska ett ärende handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Det är därför viktigt att bedömningen inte görs mer omfattande än vad som krävs för att kunna göra en prövning av barnets bästa. I en del beslut där åtgärden enbart påverkar barn i begränsad utsträckning, eller i beslut där det är uppenbart vad som är barnets bästa, kan i stället en så kallad *enklare prövning* av barnets bästa genomföras. En enklare prövning innebär en bedömning som inte involverar många aktörer och där frågan ur ett barnrättsligt perspektiv inte är komplex.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att det i ärendet kring Axeltofta koloniområde är mest relevant med en barnrättslig enklare prövning då ärendet utifrån ett barnperspektiv inte är komplext.

Bakgrund

Inom Axeltofta koloniområde finns 176 kolonilotter var av 158 är utarrenderade för tillfället. 18 barn är folkbokförda inom koloniområdet, i åldern från 1,5 år till 17 år.

Området är sedan 1969 planlagt för koloniträdgårdsändamål men har under årens lopp utvecklats till ett område där det också förekommer åretruntboende. Boende i kolonilotten medges inte i de arrendeavtal som tecknats mellan markägaren Landskrona stad där det i stället anges § 7 ”att Fritidslotten (kolonilotten) får endast användas till trädgårdsodling, huvudsakligen avsedd att tillgodose innehavarens eget behov”. Enligt arrendeavtalen är det således inte tillåtet att nyttja kolonistugorna som bostad.

Bedömning

I föreliggande ärende framkommer i utredningen att de 18 barn som är folkbokförda i Axeltofta koloniområde tillsammans med sina vårdnadshavare bor där på otillåten grund då gällande arrendeavtal inte medger åretruntboende i området. Axeltofta har, i likhet med stadens övriga koloniområden, sommarvatten vilket innebär kommunalt anslutet vatten endast under kolonisäsongen april – oktober. Området är inte anslutet till det kommunala avloppsnätet vilket innebär att det inte är tillåtet med vattentoalett eller tvättmaskin.

Föräldrar har enligt barnkonventionen huvudansvar för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn vilket bland annat innebär att kunna tillhandahålla ett skäligt boende. Stadsbyggnadsförvaltningen konstaterar att ett boende inom Axeltofta koloniområde inte uppfyller sådana kriterium och att de föräldrar som låtit bosätta sina barn i området därmed bryter mot gällande arrendeavtal.

Beaktat Barnkonventionens artikel 2, 3, 6 och 31 att *alla barn har samma rättigheter och lika värde, att barns bästa ska beaktas vid alla beslut som*

rör barn, att barn har rätt till liv och utveckling samt att barn har rätt till lek, vila och fritid bedömer Stadsbyggnadsförvaltningen att ett boende inom Axeltofta koloniområde inte är förenligt med barns bästa då förutsättningarna för boende i området inte uppnår grundläggande krav för bostäder. Det är utifrån barnkonventionen inte skäligt att barn växer upp i ett koloniområde där det saknas vattentillförsel under delar av året och där det inte heller finns fungerade avloppssystem.

Enligt artikel 12 har barn rätt till delaktighet och inflytande i förhållande till ålder och mognad. Då en barnrättslig enklare prövning visar att bosättning i Axeltofta koloniområde varken ur ett avtalsmässigt eller sanitärt perspektiv är förenligt med barns bästa utifrån barnkonventionen, gör Stadsbyggnadsförvaltningen bedömning att barn inte ska höras i ärendet då det inte finns någon förutsättning för ett reellt inflytande då pågående bosättning sker i strid med arrendeavtalen. Att bjuda in barn till skenbar delaktighet motverkar själva grundsyftet med det barnrättsliga arbetet.

Matris för barnrättslig enkel prövning

Artikel	Prövning
Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde	Alla barn har rätt till ett skäligt boende. I begreppet skäligt boende ingår att ha tillgång till vattentillförsel året runt och att det finns fungerande sanitära lösningar.
Artikel 3: Barns bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn	Att växa upp i ett koloniområde där dessa förutsättningar inte är uppfyllda kan ur ett barnrättsligt perspektiv inte anses förenligt med barns bästa.
Artikel 5: Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare ansvarar för barnets uppfostran och utveckling.	I de arrendeavtal som gäller för Axeltofta koloniområde medges inte användande av lotterna för bostadsändamål. Det saknas därför avtalsmässig grund för att låta barn bo i området vilket medför att ett boende i området strider mot barns rätt enligt barnkonventionens artiklar.
Artikel 6: Barn har rätt till liv och utveckling	Enligt barnkonventionen är det barns föräldrar eller annan vårdshavare som ska säkerställa att barn ges möjlighet att fostras och utvecklas. Det innebär att det är föräldrar eller annan vårdnadshavares ansvar säkerställa att barn har en skälig boendemiljö som både uppfyller grundläggande boendekrav och som är avsedd att tjäna som bostad.
Artikel 31: Barn har rätt till lek, vila och fritid	

Johan Nilsson
Stadsbyggnadschef

Lisa Lindekranz
Planchef

Fredrika Klevborn
Mark- och exploateringschef